

Presentació de la 54 edició de la Memòria Econòmica de Catalunya

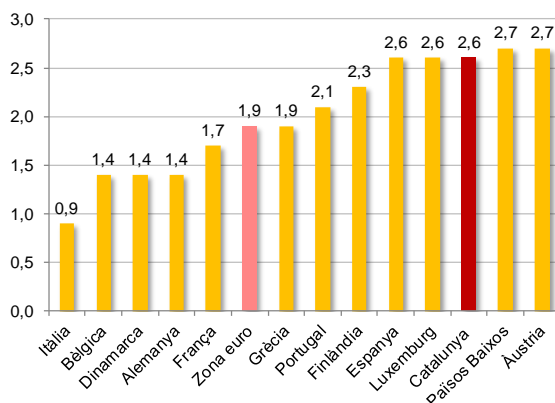
Les empreses catalanes se segueixen internacionalitzant tot i la recuperació del mercat intern

- Les vendes dirigides al mercat estranger continuen guanyant protagonisme en detriment de les dirigides al mercat espanyol, i representen gairebé el 65% del total.
- A més, el 2018 el nombre d'empreses exportadores regulars ha continuat augmentant fins a un màxim històric de 17.239, el 33,3% del conjunt de l'Estat (superior al 25% que representen les exportacions catalanes).

Barcelona, 5 de juliol de 2019.- L'economia catalana ha tancat el 2018 amb un creixement del PIB del 2,6%, segons l'Idescat, una taxa que és idèntica a l'estimada per a l'economia espanyola i 0,7 punts superior a la mitjana de la zona euro. **En comparació amb els principals països de la zona euro, Catalunya s'ha situat en la banda alta en taxa de creixement del PIB el 2018.**

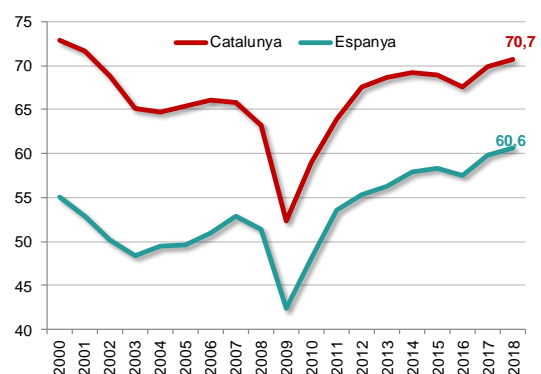
L'economia catalana ha alentit el seu ritme de creixement el 2018 respecte a l'any anterior, però no ho ha fet més que la resta d'economies del seu entorn, malgrat que **l'economia catalana és molt més oberta i, per tant, més exposada a l'evolució dels mercats exteriors** —la taxa d'obertura és del 71% el 2018, deu punts més que l'espanyola—, un senyal de l'elevada competitivitat del seu sector exterior.

Evolució del PIB el 2018 al països UE-12*
(taxes de var. anual a preus constants, en %) (*) sense Irlanda
Font: Eurostat i Idescat

Taxa d'obertura

(Exportacions + Importacions / PIB). Font: Idescat i INE

Catalunya té un PIB que ja és un 6% superior al de l'abans de la crisi i un nivell de PIB per càpita un 1% superior, mentre que el nombre de llocs de treball encara és un 5% inferior. Més d'una dècada després de l'inici de la crisi, l'economia catalana és capaç de produir un 6% més amb un 5% menys d'ocupació, senyal que l'economia ha guanyat productivitat laboral. En bona part s'explica perquè els sectors que han crescut més durant els darrers anys (per exemple, les TIC) són menys intensius en treball que quan la construcció era el sector més dinàmic.

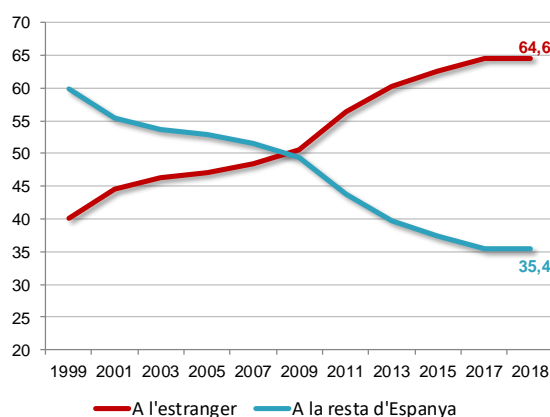
Aquestes són les principals conclusions de la **Memòria Econòmica de Catalunya 2018**, patrocinada pel **Banco Santander**, que s'ha presentat aquest matí a la Casa Llotja de Mar, i que aquest any tracta monogràficament *L'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible*. L'acte ha estat presidit pel president de la Generalitat, **Quim Torra** i ha comptat amb el president de la Cambra de Barcelona, **Joan Canadell**; el president del Consell de Cambres de Catalunya, **Miquel Valls** i el director territorial institucional de Banco Santander, **Luis Herrero**. La presentació ha anat a càrrec de la directora de la Memòria Econòmica, **Carme Poveda**; del degà BSM de la UPF, **Oriol Amat** i del membre del CADS i president de la Fundació Fòrum Ambiental, **Ramon Roca**.

Factors que expliquen el creixement de l'economia catalana el 2018

- 1. La fortalesa de la demanda interna**, que ha aportat 2,2 punts dels 2,6 totals de creixement del PIB. El saldo amb l'estranger ha contribuït negativament en 0,4 punts, mentre que el saldo amb la resta de l'Estat ha contribuït positivament en 0,8 punts, fet que ha permès que la contribució total de la demanda externa hagi estat positiva (0,4 punts).
- 2. L'elevat saldo exterior positiu, malgrat haver-se reduït el 2018, continua sent una de les principals fortaleses de l'economia catalana.** Catalunya manté tradicionalment un saldo positiu amb la resta d'Espanya, que s'ha ampliat el 2018, i també presenta un saldo exterior positiu amb l'estranger des de 2009, que el 2018 s'ha reduït lleugerament per la desacceleració de les exportacions.
- 3. Internacionalització creixent del teixit empresarial.** Les vendes dirigides al mercat espanyol estan cedint protagonisme a favor de les vendes dirigides al mercat internacional, que ja representen gairebé del 65% del total. A més, el 2018 ha continuat augmentant el nombre d'empreses exportadores regulars fins a un màxim històric de 17.239, el 33,3% del conjunt de l'Estat. És a dir, una de cada tres empreses exportadores espanyoles està a Catalunya.

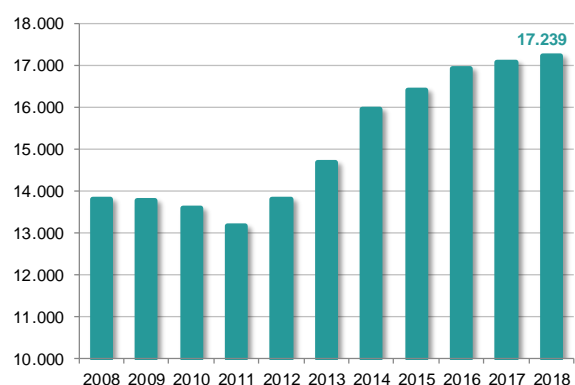
Vendes de béns per destinació geogràfica

(en % s/total de les vendes de béns). Font: Gencat a partir de C-Intereg

Nombre d'empreses exportadores REGULARS

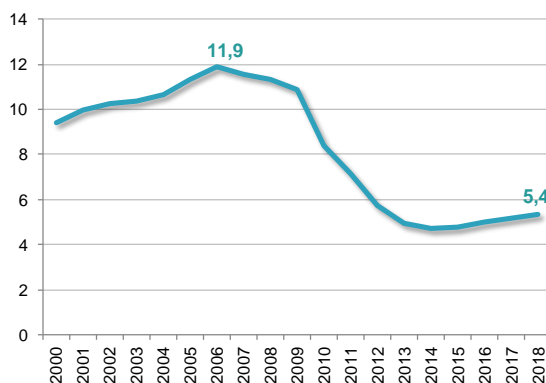
(empreses que exporten 4 anys consecutius). Font: ICEX

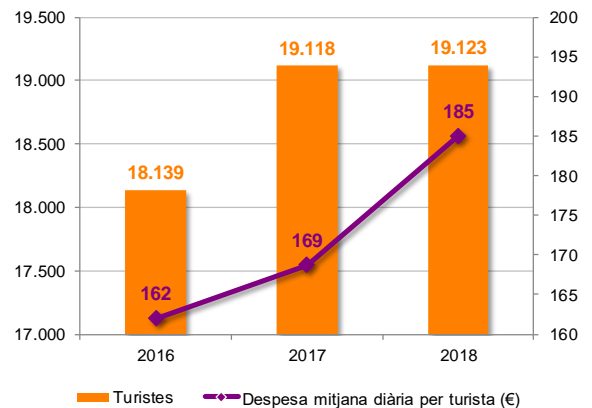
- 4. Els sectors més dinàmics són els intensius en coneixement.** El primer és el sector TIC, que ha experimentat un increment del 66% entre 2007 i 2018, seguit pel sector de les activitats professionals i científiques, amb un creixement del 27% acumulat en el període.

- 5. La indústria recupera ocupació.** El 42% de l'ocupació creada a Catalunya el 2018 ha estat el sector industrial, segons dades de l'EPA. El nombre de llocs de treball ha crescut un 6%, fins a 626.600 llocs de treball, la dada més elevada dels darrers 9 anys.
- 6. La construcció és el sector que més creix però sense excessos.** El pes del sector de la construcció en l'economia catalana és el 5,4% el 2018, quan en els anys del boom va arribar a representar gairebé el 12%.
- 7. Més turisme estranger de qualitat.** En els darrers dos anys (2016-2018), el nombre de turistes estrangers ha crescut un 5% acumulat, mentre que la despesa realitzada per turista i dia ha augmentat un 14%, un senyal que el turisme que ve a Catalunya té més poder adquisitiu.

Pes de la construcció en l'economia catalana
(en % del VAB total). Font: Idescat

Turistes estrangers i despesa declarada
(Índex 2007=100). Font: Idescat a partir de l'INE

Reptes

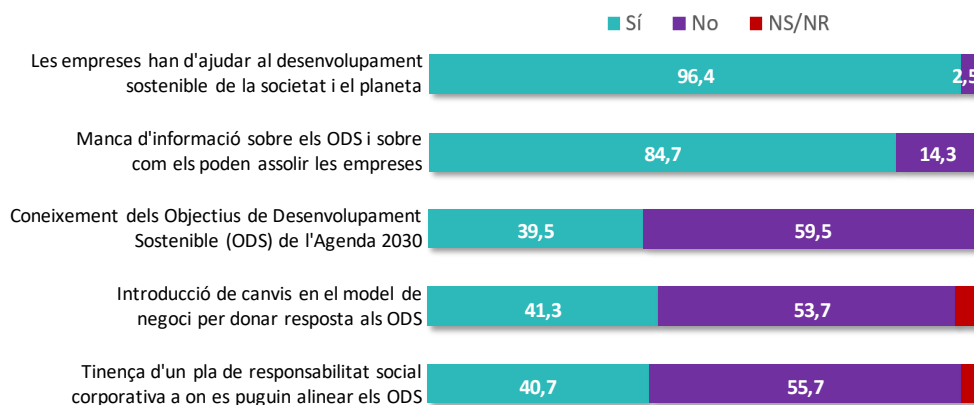
- 1. Augmentar l'esforç en R+D i aproximar-se als països europeus.** Catalunya inverteix en R+D només l'1,47% del PIB, molt per sota del 2,07% de la UE. Una diferència que s'ha ampliat els darrers anys malgrat el context de recuperació econòmica a Catalunya.
- 2. Reduir la taxa d'atur de llarga durada i la temporalitat del treball.** El 29% de l'atur a Catalunya és de molt llarga durada (dos anys o més a l'atur), un percentatge que malgrat s'ha reduït des del 42% assolit el 2015, encara és molt superior al 8% de 2009, i que es caracteritza pel baix nivell formatiu. L'altre gran repte del mercat laboral és la reducció de la temporalitat, que el 2018 encara afecta al 21% dels ocupats, un percentatge que no és tan elevat com en el cicle expansiu anterior, però està molt per sobre de la dels països veïns.
- 3. Fer créixer els salaris i la productivitat.** Els costos salarials han augmentat el 2018 i primer trimestre de 2019, fet que ha permès recuperar part de la pèrdua de poder adquisitiu de 2017. Tanmateix, la productivitat laboral ha caigut un 0,8% el 2018, una evolució que necessàriament ha de canviar si volem impulsar el creixement dels salaris sense perdre competitivitat.
- 4. Assolir l'any 2030 un creixement sostenible (econòmic, social i mediambiental).** A través del compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), es proposa lluitar contra la pobresa, frenar el canvi climàtic, millorar la salut de les persones, la qualitat del treball o reduir les desigualtats de gènere, entre d'altres.

L'AGENDA 2030 VISTA PER LES EMPRESES CATALANES. UNA PRIMERA APROXIMACIÓ GLOBAL A PARTIR D'UNA ENQUESTA

La Memòria inclou un article elaborat pel Gabinet d'Estudis Econòmics de la Cambra de Comerç de Barcelona en el qual s'analitzen els resultats de la primera enquesta feta a les empreses sobre el seu grau de coneixement, compromís i implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030. L'enquesta s'ha fet amb l'Idescat a 1.583 empreses catalanes en el primer trimestre de 2019. Els principals resultats són els següents (gràfic 1):

- El 96,4% opina que les empreses han d'ajudar al desenvolupament sostenible de la societat i el planeta.
- Així mateix, un elevat percentatge d'empreses (84,7%) creu que manca d'informació sobre els ODS i sobre com els poden assolir les empreses.
- De fet, només el 39,5% de les empreses coneix els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.
- Però malgrat aquesta manca d'informació, el cert és que un percentatge força destacable d'empreses, el 41,3% d'empreses, ha introduït canvis en el model de negoci per donar resposta al desenvolupament sostenible. Especialment destacable és el percentatge en el sector de l'hostaleria, on 2 de cada 3 empreses ja estan treballant per la sostenibilitat, seguit per la indústria; dos sectors que tenen un paper protagonista en la sostenibilitat mediambiental i la lluita contra el canvi climàtic.
- Les empreses que tenen un pla de responsabilitat social corporativa a on poder alinear els ODS són el 40,7%, un percentatge força similar a l'anterior, el que ve a dir que probablement siguin les empreses que ja tenen un pla d'RSC les que estan aplicant mesures per l'assoliment de l'Agenda 2030.

Grau d'implicació, coneixement, compromís i implementació a les empreses catalanes dels ODS (percentatge d'empreses). Font: Enquesta de Clima Empresarial de Catalunya - I trimestre del 2019 - Idescat i Cambra de Barcelona

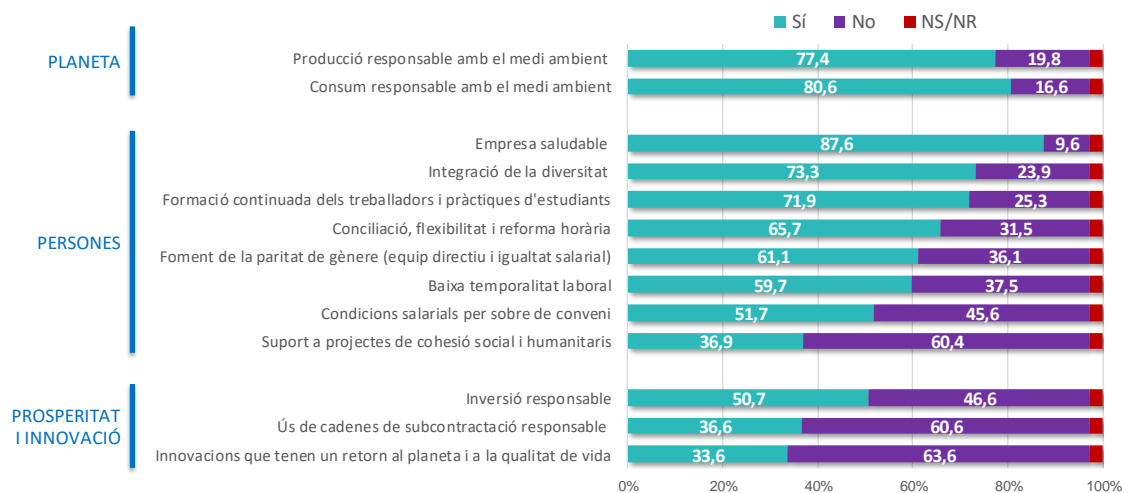

En conclusió, els resultats de l'enquesta posen de manifest; 1) el baix grau de coneixement de l'Agenda 2030 entre el sector empresarial, fet que justificaria fer un major esforç en accions de difusió i sensibilització entre el teixit empresarial, especialment sobre les empreses petites i mitjanes que tenen més dificultats per accedir i gestionar la informació; i 2) que el percentatge d'empreses que mostren el seu compromís és elevat i que hi ha un elevat percentatge d'elles (el 41,3%) que ja estan prenent mesures per un desenvolupament sostenible.

Respecte al grau de compromís de les empreses catalanes amb fites concretes (gràfic 2), cal assenyalar que les referides al **planeta** (consum i producció responsable) és superior que en les que fa referència a la **prosperitat** (inversió socialment responsable o amb retorn al planeta, per exemple). En quant a les mesures que afecten a les **persones** hi ha un diferent grau de compromís, destacant per la banda alta les que tenen a veure amb la salut dels treballadors, la integració de la diversitat o la formació continuada, i per la banda baixa, l'estabilitat del treball, les condicions salarials i el suport a projectes de cohesió social i humanitaris. I en la banda mitja sorprèn que el compromís no sigui més elevat amb la igualtat de gènere en llocs de responsabilitat, reducció de la bretxa salarial o mesures de conciliació, flexibilitat i reforma horària.

Empreses compromeses amb diferents fites dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

(percentatge d'empreses). Font: Enquesta de Clima Empresarial de Catalunya- I trimestre del 2019 - Idescat i Cambra de Barcelona

ARTICLES QUE INCLOU LA MEMÒRIA DE 2018:

Articles d'experts:

1. **“Transformar Catalunya, millorar el món”: el procés de localització dels ODS a l'àmbit català.** Arnau Queralt, Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS)
2. **Un futur sostenible per a les empreses.** Cristina Gallach, Alt Comissionat per a l'Agenda 2030
3. **ODS: Fer més amb menys.** Àngel Pes, Director de l'Observatori dels ODS i l'empresa espanyola
4. **L'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible. Una fita d'abast planetari.** Marta Subirà, Generalitat de Catalunya
5. **La contribució de les empreses espanyoles als ODS.** Àngel Castiñeira, ESADE
6. **El compromís de les universitats catalanes amb l'Agenda 2030: projectes locals i globals.** Josep M. Vilalta, Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) i GUNi
7. **Objectiu 8 de l'Agenda 2030: assolir un creixement sostingut, inclusiu i sostenible a Catalunya.** Joan Ramon Rovira, Cambra de Comerç de Barcelona
8. **Assolir la igualtat de gènere. Objectiu 5 de l'Agenda 2030**
Carme Poveda, Cambra de Comerç de Barcelona – Observatori Dona Empresa i Economia

Article monogràfic:

9. **L'Agenda 2030 vista per les empreses catalanes. Una primera aproximació global a partir d'una enquesta** Carme Poveda, Cambra de Comerç de Barcelona

Articles de bones pràctiques:

10. **Santander, un banc compromès amb el creixement inclusiu i sostenible.** Luis Herrero, Banco Santander
11. **Com l'IESE PPP for Cities treballa per assolir els objectius de desenvolupament sostenible de Nacions Unides.** Miquel Rodríguez, IESE
12. **Respon.cat, la iniciativa empresarial de referència en responsabilitat social a Catalunya.** Josep Santacreu / Josep Maria Canyelles, Respon.cat
13. **Biosphere: un programa de compromís amb la sostenibilitat turística.** Victòria Silberstein, Cambra de Comerç de Barcelona – Turisme
14. **Fruits de Ponent.** Josep Presseguer, Director General
15. **Noel Alimentaria.** Anna Bosch i Joan Boix, Directors Generals
16. **Família Torres.** Miguel A. Torres, President
17. **Cal Carter.** Berta Perich, Gerent